

Sygn. akt II Ka 182/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Karol Skocki

Protokolant: st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale Lechosława Perza prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kole

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2018 r.

sprawy W. R. (1)

oskarżonego o czyny z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kole z dnia 28 marca 2018 r.

sygn. akt II K 575/17

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt. 7 k.k. postępowanie karne przeciwko W. R. (1) o to, że w dniu 10 maja 2017 r. w miejscowości S., gm. O., woj. (...) trzymając w ręku drewniany kij oraz w dniu 18.06.2017 r. w miejscowości O. na ul. (...) w woj. (...) działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru kierował pod adresem J. R. groźby karalne uszkodzenia ciała i pozbawienia życia, uszkodzenia mienia przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, tj. o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz o to, że w dniu 27 września 2017 roku w miejscowości O. w woj. (...) kierował pod adresem J. R. oraz Ł. L. groźby karalne pozbawienia życia, przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonych uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, tj. o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. warunkowo umarza na okres 2 (dwóch) lat próby orzekając od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 1.000 (jednego tysiąca) złotych,

b) podstawę orzeczenia obowiązku w pkt. 3 uzupełnia o przepis art. 67 § 3 k.k. oraz odległość zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych określa na nie bliższą niż 50 metrów,

c) podstawę orzeczenia dozoru w pkt. 4 uzupełnia o przepis art. 67 § 2 k.k.

II. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.

III. Zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych J. R. i Ł. L. kwoty po 1008 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

IV. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym poniesione wydatki w kwocie 50 zł oraz opłatę w kwocie 60 zł za obie instancje.

Karol Skocki

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie o sygn. akt II K 575/17 Sąd Rejonowy w Kole oskarżonego W. R. (1) uznał za winnego ciągu przestępstw z art. 190 § 1 k.k. , polegających na tym, że:

- w dniu 10 maja 2017r. w miejscowości S., gm. O., woj. (...) trzymając w ręku drewniany kij i oraz w dniu 18.06.2017r. w miejscowości O. na ul. (...) w woj. (...) działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru kierował pod adresem J. R. groźby karalne uszkodzenia ciała i pozbawienia życia, uszkodzenia mienia przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione ,

- w dniu 27 września 2017 roku w miejscowości O. w woj. (...) kierował pod adresem J. R. i Ł. L. groźby karalne pozbawienia życia, przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonych uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, i za czyny te na podstawie art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata.

Dodatkowo na podstawie art. 72 § 1 pkt. 7a kk oskarżony zobowiązany został do powstrzymywania się w okresie próby od kontaktowania się w jakikolwiek sposób z pokrzywdzonym J. R. oraz Ł. L. oraz do powstrzymywania się od zbliżania się do wymienionych pokrzywdzonych na odległość bliższą niż 300 metrów oraz na podstawie art. 73 § 1 kk oddano oskarżonego W. R. (1) w okresie próby pod dozór kuratora sądowego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu:

1) Obrzęd przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k. poprzez:

a) błędną i sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania, logiki, doświadczenia życiowego oraz wskazań wiedzy ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz pominięcie istotnej części dowodów przeprowadzonych i ujawnionych w toku rozprawy głównej przemawiających za odmienną od przyjętej przez sąd I instancji wersją zdarzeń stanowiących podstawę zarzutów, w szczególności pominięciu okoliczności podnoszonych przez oskarżonego i potwierdzonych złożonymi dokumentami w zakresie przyczyn konfliktu między oskarżonym a pokrzywdzonym J. R. w postaci istniejącego zobowiązania pokrzywdzonego wobec oskarżonego w wysokości ok. 70.000 zł, co z kolei miało zasadniczy wpływ na negatywną ocenę wyjaśnień złożonych przez W. R. (1) w toku przewodu sądowego,

b) błędne i sprzeczne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym przyjęcie, że oskarżony celowo podjeżdżał pod dom pokrzywdzonego J. R., by wzbudzić w nim lub potwierdzić stan obawy o swoje zdrowie i życie, w sytuacji gdy oskarżony musiał przejeżdżać koło nieruchomości pokrzywdzonego, by móc udać się na położone niedaleko pole uprawne, zaś z zebranego materiału dowodowego nie wynika, by oskarżony dopuszczał się wskazanych zachowań,

c) sprzeczne z wynikającymi z materiału dowodowego okolicznościami przyjęcie, że W. R. w dniu 27 września 2017 r. udał się do pokrzywdzonego z zamiarem skierowania pod adresem pokrzywdzonych groźby pozbawienia życia i takie groźby kierował, w sytuacji, gdy oskarżony jechał jedynie do miejscowości M. obejrzeć działkę, którą planował kupić, co wynikało z rejestru połączeń z telefonu oskarżonego, a jedynie po drodze w momencie przypadkowego zatrzymania się pod posesją J. R. oskarżony był prowokowany i nagrywany przez pokrzywdzonych z zamiarem przedstawienia go jako napastnika,

2) błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę wyroku, poprzez przyjęcie, że oskarżony formułował wobec pokrzywdzonych groźby karalne, które wzbudziły w nich uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, w sytuacji gdy prawidłowa ocena zachowania pokrzywdzonych, ich stosunku do oskarżonego oraz podejmowanych działań w trakcie inkryminowanych oskarżonemu zdarzeń polegających na prowokowaniu W. R. (1) i nagrywaniu go nie dają podstaw do przyjęcia, że jakiegokolwiek groźby formułowane przez oskarżonego wzbudzały czy też mogły wzbudzać w świadomości pokrzywdzonych obawę, że zostaną spełnione.

W oparciu o powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie, z daleko idącej ostrożności procesowej, obrońca oskarżonego wniósł o zmianę wyroku i warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego co do zasady nie zasługiwała na uwzględnienie, jednakże uwzględnieniu podlegał wniosek obrońcy o ewentualną zmianę zaskarżonego wyroku poprzez warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego.

W pierwszej kolejności podnieść należy, iż niezasadne okazały się wszystkie zarzuty w zakresie sprawstwa oskarżonego podnoszone w apelacji, które stanowią typową polemikę skarżącego z prawidłowo dokonanymi ustaleniami Sądu Rejonowego. Apelacja okazała się o tyle celowa, iż przeprowadzona kontrola instancyjna wykazała, że sąd I instancji w błędny sposób dokonał oceny winy i stopnia społecznej szkodliwości czynów zarzucanych oskarżonemu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego w zakresie przypisanych oskarżonemu czynów z art. 190 § 1 k.k. nie budzą wątpliwości. Obrońca oskarżonego w swej apelacji kwestionuje sprawstwo oskarżonego, podobnie jak w toku całego postępowania i nie wskazuje przy tym na żadne okoliczności, które zdołałyby podważyć ustalenia Sądu Rejonowego w tym zakresie.

W ocenie sądu odwoławczego zebrany materiał dowodowy potwierdza sprawstwo oskarżonego w zakresie przypisanych mu czynów z art. 190 § 1 k.k. Okoliczności popełnienia przez niego wskazanych czynów nie budzą wątpliwości. Sąd I instancji rozpoznając niniejszą sprawę wnikliwie i wszechstronnie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku postępowania, a na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. W realiach niniejszej sprawy nie można stwierdzić, aby sąd I instancji naruszył dyrektywy art. 7 k.p.k. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że przekonanie sądu orzekającego o winie oskarżonego wynikało z wnikliwej analizy materiału dowodowego, zgodnej z zasadami logiki oraz wiedzy i doświadczenia życiowego, a także oceny okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, czemu Sąd Rejonowy dał wyraz w prawidłowo sporządzonym uzasadnieniu, nie naruszając przy tym treści art. 424 § 1 k.p.k. Ocena ta pozostaje pod ochroną prawa procesowego (art. 7 k.p.k.) z uwagi na to, iż została poprzedzona ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.).

Zdaniem sądu odwoławczego – Sąd Rejonowy w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności na podstawie zeznań pokrzywdzonych J. R. i Ł. L. a także świadków M. R. i K. R. dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych.

W szczególności podkreślić należy, iż sąd merytoryczny prawidłowo ocenił zeznania złożone przez pokrzywdzonych J. R. i Ł. L., które uznane zostały za logiczne i spójne, a przede wszystkim wiarygodne. Wiarygodność zeznań pokrzywdzonych potwierdził również rzeczowy materiał dowodowy, przede wszystkim w postaci nagrań z miejsc zdarzeń.

Zasadnie natomiast sąd I instancji odmówił, w zasadniczej części, wiarygodności wyjaśnieniom złożonym przez samego oskarżonego, bowiem nie zostały one potwierdzone żadnym przeprowadzonym w sprawie dowodem. Powyższej konstatacji nie zmienia podnoszona przez skarżącego okoliczność rzekomego istnienia zobowiązania pokrzywdzonego względem oskarżonego w kwocie 70.000 zł. Jak to już wcześniej podkreślał Sąd Rejonowy – okoliczność takowa nie była podnoszona na wcześniejszym etapie, ujawniła się dopiero na potrzeby niniejszego postępowania. Ponadto świadek K. R. nie potwierdził, aby podłożem konfliktu pomiędzy braćmi J. a W. R. (1) było jakiegokolwiek zobowiązanie finansowe, a jedynie spór o naprawę maszyny.

Apelujący przywiązuje nadmierną wagę do wykazania, że oskarżony miał zobowiązania finansowe wobec oskarżonego, jakby ta okoliczność miała usprawiedliwiać jego zachowanie wobec pokrzywdzonych. Dlatego podkreślić należy,

że nawet w przypadku istnienia nierozliczonych zobowiązań finansowych między braćmi zachowanie oskarżonego przekraczało dozwolone prawem granice i stanowiło groźby karalne.

Nie ma też wątpliwości, że wypowiedane słowa o pozbawieniu życia uszkodzeniu ciała połączone z gestami, używaniem kija od szczotki i naruszeniem nietykalności fizycznej wyczerpują znamiona tego przestępstwa.

Dla zaistnienia przestępstwa groźby karalnej nie jest wymagane, by jej adresat miał pewność, był przekonany, że zapowiadane zdarzenie faktycznie nastąpi. Wystarczy, że jedynie przewiduje, że groźba może się urzeczywistnić, że liczy się z taką możliwością” (zob. wyrok SA w Warszawie z 25.06.2014 r., II AKa 162/14, LEX nr 1493813). Z zeznań osób pokrzywdzonych wynikało, że zachowania oskarżonego się oni obawiali i liczyli się z tym, że groźby mogą być urzeczywistnione.

Stanowiska Sądu Rejonowego w zakresie dokonanej oceny wyjaśnień oskarżonego i zeznań pokrzywdzonych, nie podważa w żaden sposób fakt, iż oskarżony poruszał się w okolicy zabudowań pokrzywdzonego J. R., bowiem posiadał tam pole uprawne. Logicznym jest, iż w celu dojechania na pole uprawne poruszałby się przede wszystkim maszyną rolniczą a nie samochodem osobowym. Podobnie należy odnieść się do argumentu stawianego przez skarżącego, iż w dniu 27 września 2017r. oskarżony znalazł się przypadkowo w obrębie miejsca zamieszkania pokrzywdzonego, bowiem faktycznie udawał się do miejscowości M., celem obejrzenia działki, której zakupem był zainteresowany. O ile faktycznie można uznać, iż mógł on tamtędy przejeżdżać o tyle trudno znaleźć wytłumaczenie, dla którego miałby w pobliżu domu pokrzywdzonego ostentacyjnie zatrzymywać się, tym bardziej mając świadomość istniejącego między stronami konfliktu.

Dlatego sąd odwoławczy uznał, że Sąd Rejonowy w oparciu o przeprowadzone dowody prawidłowo ustalił, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów z art. 190 § 1 k.k.

Oceniając natomiast stopień winy oraz społecznej szkodliwości czynu oskarżonego sąd odwoławczy uznał, że w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do zastosowania wobec oskarżonego warunkowego umorzenia postępowania. Zdaniem sądu odwoławczego stopień winy oraz społeczną szkodliwość czynu oskarżonego nie można oceniać jako znaczne.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż rozmiar wyrządzonej szkody był niewielki, a przenosząc to na grunt prawa karnego stopień jego winy oraz społeczna szkodliwość jego czynu są na tyle nieznaczne, że uzasadniają warunkowe umorzenie postępowania.

Zgodnie bowiem z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości bierze się pod uwagę zarówno okoliczności o charakterze przedmiotowym (rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu), jak i podmiotowym (waga naruszonych przez sprawcę obowiązków, postać zamiaru, motywacja sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia), a zatem istniały podstawy do warunkowego umorzenia postępowania na podstawie art. 66 § 1 i 2 kk i art. 67 § 1 i 3 k.k.

Mając na uwadze dotychczasowy ustabilizowany tryb życia oskarżonego i niekaralność za przestępstwa, a także okoliczność, że w chwili zdarzenia oskarżony pozostawał w silnym konflikcie z pokrzywdzonym J. R., co powodowało niepoprawne relacje w rodzinie, należy zasadnie przypuszczać, że pomimo warunkowego umorzenia postępowania oskarżony będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa. Warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego spełni swe cele wychowawcze i zapobiegawcze.

Dlatego Sąd Odwoławczy na podstawie art. art. 66 § 1 k.k. oraz art. 67 § 1 i 3 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego W. R. (1) o czyny z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 k.k. oraz art. 190 § 1 k.k. na okres 2 lat próby.

Z uwagi na warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego W. R. (1) należało uzupełnić podstawy prawne orzeczenia: obowiązku wynikającego z pkt. 3 wyroku o przepis art. 67 § 3 k.k. oraz odległość zakazu zbliżania

się do pokrzywdzonych określić na nie bliższą niż 50 metrów, która zdaniem sądu odwoławczego jest wystarczająca, oraz orzeczenia dozoru o przepis art. 67 § 2 kk.

Jednocześnie nie znajdując innych podstaw do zmiany bądź uchylenia zaskarżonego wyroku, a branych pod uwagę z urzędu, na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. sąd odwoławczy utrzymał wyrok w mocy w pozostałej części, tj. w zakresie wydatków Skarbu Państwa i kosztów zastępstwa procesowego.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono stosownie do art. 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. i z art. 636 § 1 k.p.k. oraz art. 7 i art. 10 ust.1 w zw. z art. 12 ustawy o opłatach w sprawach karnych ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. z 1983 r. nr 49, poz. 223 z późn. zm.) a także § 11 ust. 2 pkt 4 i § 17 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015. poz. 1800).

SSO Karol Skocki